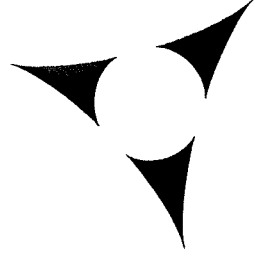

Nieuwe omschrijving van de gemeentevlag:

Vijf banen van boven naar beneden van blauw, wit, rood, wit en groen met een verhouding van 3 : 1 : 3 : 1 : 3. De hoogte en lengte van de vlag verhouden zich als 2 : 3.

Bestuut van de raad d.d. 1 oktober 1998 tot vaststelling van het gemeentewapen en de -vlag van Laarbeek.

De raad van de gemeente Laarbeek;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 september 1998;

b e s l u i t :

1. het gemeentewapen en de -vlag voor Laarbeek vast te stellen;
2. het gemeentewapen ter goedkeuring voor te leggen aan de Kroon;
3. de gemeentevlag ter kennisneming aan te bieden aan de Hoge Raad van Adel.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Laarbeek van 1 oktober 1998.

De raad voornoemd.

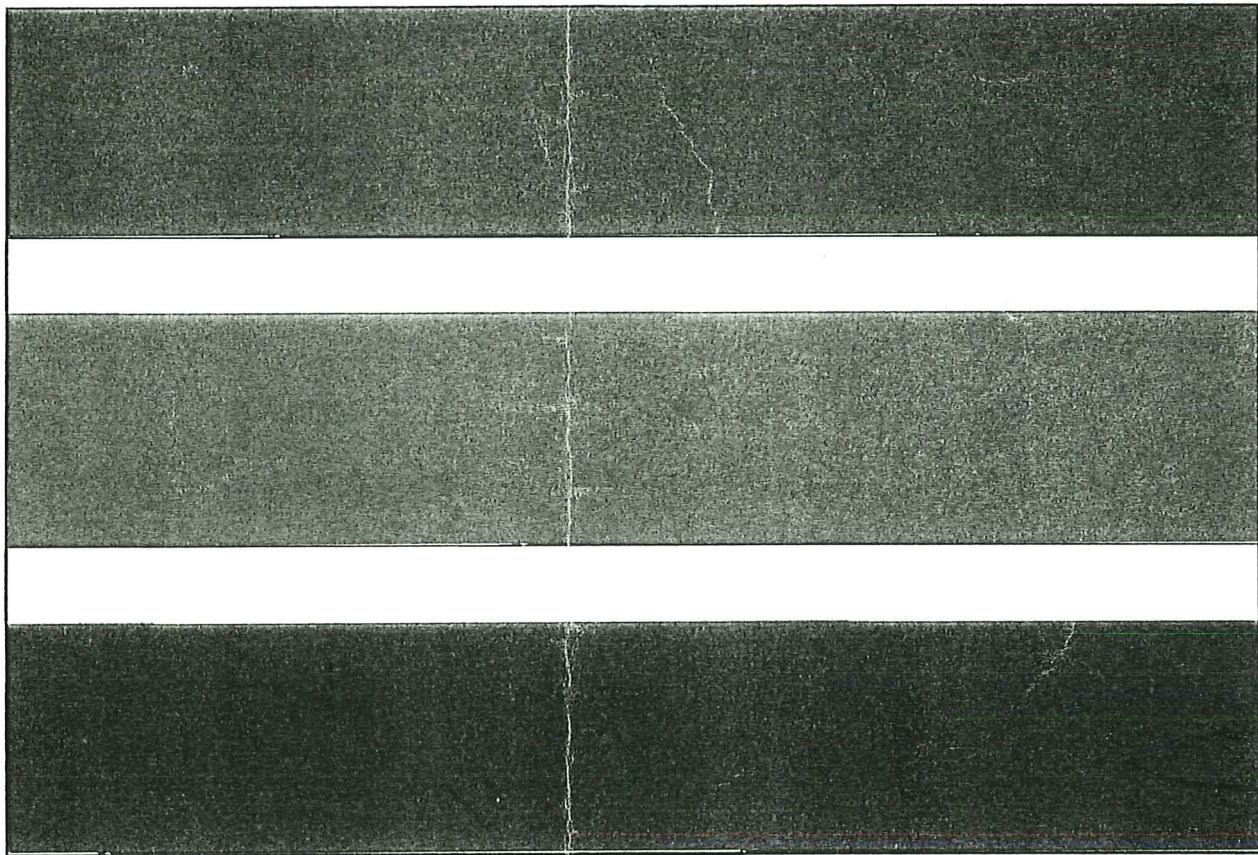
De secretaris.

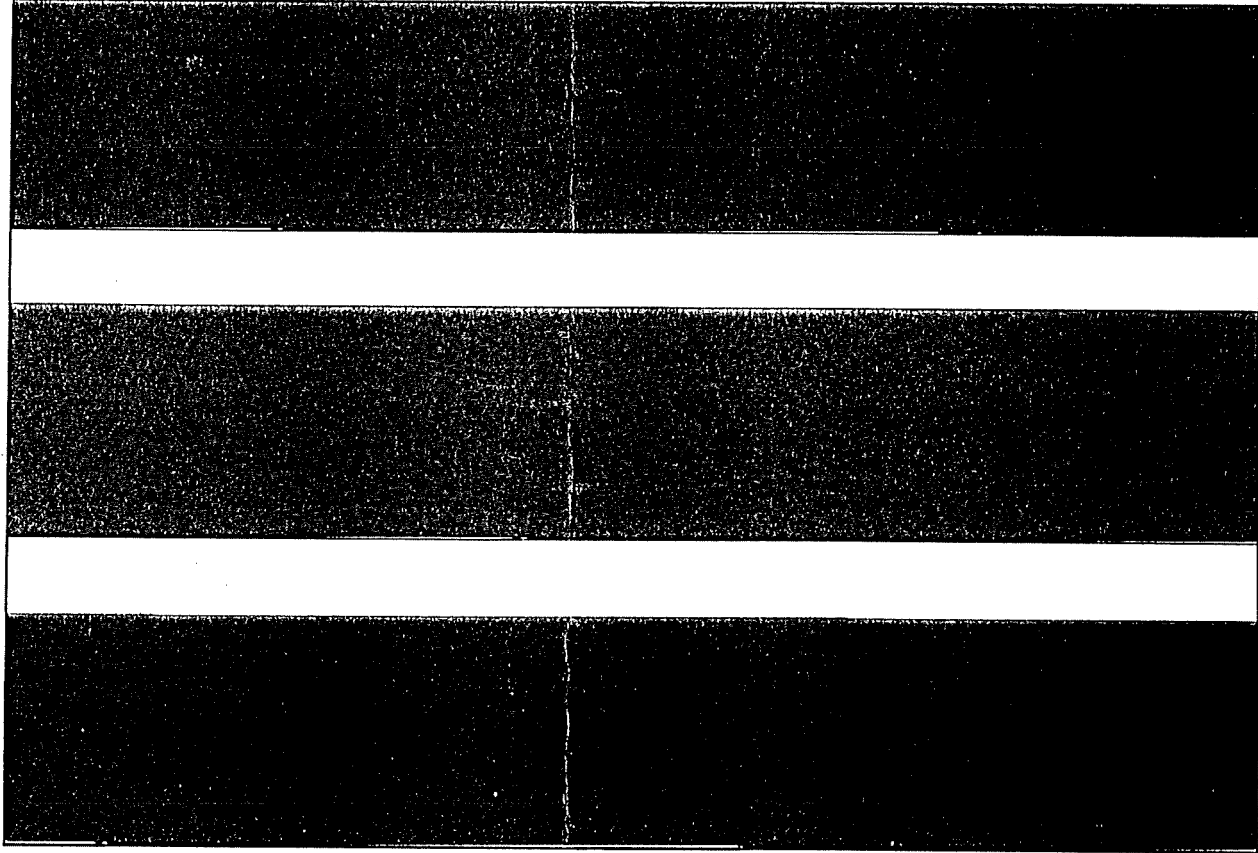

mr. M.H.C.M. van der Aa.

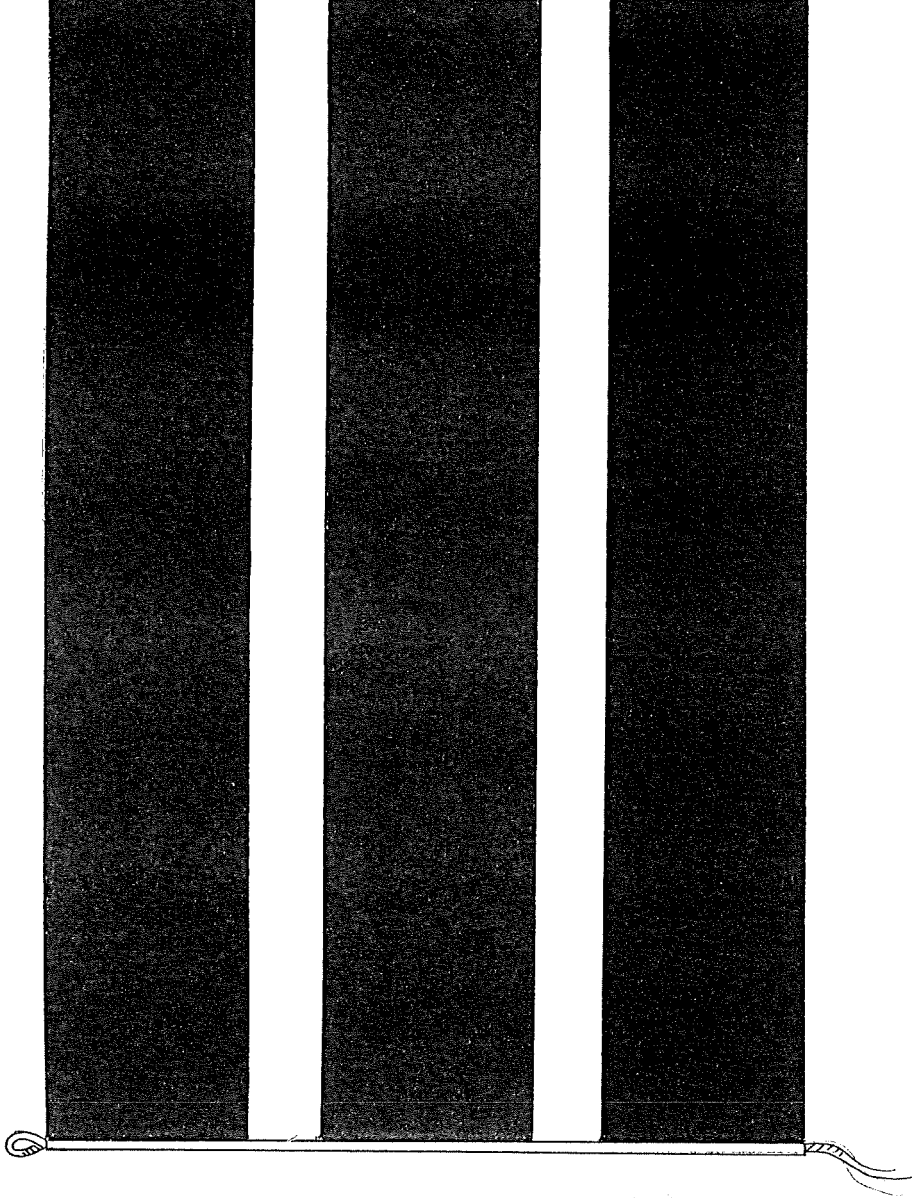
De voorzitter.

H.M.J.M. van Beers

LARDEEK

Omschrijving: vijf banen van boven naar beneden van blauw,
wit, rood, wit en groen met een verhouding
van 3:1:3:1:3.

Raadsbesluit: 1 oktober 1998

Advies H.R.v.A.: 23 juni 1998, nr. 98/96-31 (96)

Een vijfbanenvlag voor Laarbeek

De nieuwe gemeente Laarbeek ontstond per 1 januari 1997 door samenvoeging van de voormalige gemeenten Aarle-Rixtel, Beek en Donk en Lieshout. Zij voerden alle een wapen en een vlag.

Voor de totstandkoming van wapen en vlag voor de nieuwe gemeenten vond overleg plaats tussen de heemkundekringen uit de drie dorpen en de Noordbrabantse commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde.

Het gemeentewapen is verleend bij Koninklijk Besluit van 17 juli 1999 nr. 99.002963 en daarin omschreven als: *In zilver een golvende dwarsbalk van azuur, vergezeld boven van twee molenijzers van keel en beneden van een lelie van azuur. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee parels.* Het door de toenmalige secretaris van de commissie Jan Melssen ontworpen wapen is gewijzigd naar aanleiding van opmerkingen van de Hoge Raad van Adel.¹ In het blazoen zijn bewust geen elementen uit de vroegere gemeentewapens overgenomen. De golvende dwarsbalk in het wapen symboliseert de gemeentenaam. De drie molenijzers zijn ontleend aan de wapens van de heren van Aarle-Rixtel en van Beek en Donk. Zij hadden behoord tot het bezit van Jan de Rover, die drie molenijzers in zijn schild voerde. De kleur van de ijzers is rood, evenals in het wapen van Peelland. De lelie verwijst naar de abdij van Floreffe die het domein Lieshout gedurende enige eeuwen bezeten heeft.

In het ontwerp voor een gemeentevlag naam de commissie een molenijzer en een lelie op als voor de gemeente kenmerkende elementen. Het gemeentebestuur gaf echter de voorkeur aan een ontwerp door één van zijn ambtenaren, de heer H. van Beek. De kleuren van de vlag verwijzen naar de Laarbeekse schuttersgilden en/of naar de patroonheiligen van de dorpen: blauw voor die van Aarle en Mariahout, rood voor die van Rixtel, Lieshout en Donk en groen voor die van Beek. De smalle witte banen symboliseren het behoud van de identiteit van de dorpen. De gemeentevlag is ingesteld bij raadsbesluit van 1 oktober 1998. Het dundoek omvat *Vijf banen van boven naar beneden blauw, wit, rood, wit en groen met een verhouding van 3:1:3:1:3.* ❀

In de vlag ontbreekt afgezien van de kleuren elke karakteristiek. Het dundoek lijkt sterk op de vlag van de West-Afrikaanse staat Gambia, waarin alleen de volgorde van de kleuren afwijkt. Deze gelijkens vond de burgemeester van Laarbeek 'niet relevant'. Ook de Hoge Raad van Adel, die moet waken voor te grote overeenkomsten met landsvlaggen, had geen bezwaar. Voor vlaggenkundigen een moeilijk te verteren gang van zaken.

¹ Zie ook Jan Melssen, 'Wapen en vlag voor de nieuwe gemeente Laarbeek', *Van Schild en Vaan VII* (2000) nr. 2, 18-20.

CDA in Laarbeek:

E0 1-7-97

„Laat inwoners vlag zelf ontwerpen”

LAARBEK - Het CDA vindt dat alle inwoners van de gemeente Laarbeek de gelegenheid moeten krijgen een ontwerp voor de gemeentevlag te maken. CDA-raadslid H. Brugmans deed dat voorstel dinsdagavond in de commissievergadering Algemeen Bestuurlijke Zaken.

„Voor het gemeentewapen is het niet mogelijk de inwoners een ontwerp te laten maken, gezien de strenge eisen die daar aan gesteld worden”, aldus Brugmans. „De vlag heeft natuurlijk wel een bepaalde symbolische betekenis. Deze moet, samen met het ontwerp van de vlag, in honderd woorden duidelijk verklaard worden.” Burgemeester H. van Beers heeft

toegezegd het voorstel mee te nemen in de eerstvolgende vergadering van B. en W. Overigens hebben alle raadsleden dinsdagavond in de commissievergadering hun complimenten en waardering uitgesproken over het ontwerp van het nieuwe gemeentewapen en de vlag, gemaakt door de gezamenlijke Heemkundekringen van Aarle-Rixtel, Beek en Donk en Lieshout. Dit ontwerp is echter niet het enige dat de gemeente ontvangen heeft. In de maanden september en oktober zullen de raadsleden op de hoogte gesteld worden van de keuzemogelijkheden. Voor het einde van het jaar zal de definitieve keuze bekend worden gemaakt. Het is de bedoeling dat in mei 1998 het nieuwe wapen in gebruik genomen gaat worden.

NIEUWS

MET NAMEN

Piet Aarts kwart eeuw op De Raagten

Basisschool De Raagten in Beek en Donk viert vandaag het zilveren jubileum van haar adjunct-directeur, onderwijzer Piet Aarts. Hij is een onderwijzman in hart en nieren, aldus zijn collega's. Hij heeft vooral met zijn gymlessen naam gemaakt onder de Donkse schooljeugd, die van hem geducht heeft leren zweven.

Aarts is een van de organisatoren van de jaarlijkse Fietse Mee-tocht, waarvan de opbrengst naar een goed doel in de Derde Wereld gaat. Vanmorgen vieren de kinderen feest rond 'meneer Piet'. Vanmiddag staat de sport centraal, en tot slot is er nog een besloten receptie.

Geslaagd

Aan de scholengemeenschap Kempenpoort in Eindhoven is Manon Kuijpers uit Aarle-Rixtel geslaagd voor het diploma MDGO sociaal-pedagogisch werk.

• Het was een hele operatie maar rond het middaguur had de Heimondse politie afdeling centrum het volle dag-interieur van het bureau aan de Kasteelstraders verhuisd. Het komend jaar zitten de agenden in he

Politie verhuisd

Gemeente: jeugd kan terecht in soos Heusden en Someren

Astense jongeren krijgen

ASTEN - De Astense jongeren moeten maar gebruik maken van het open jongeren centrum Jonosh in Heusden. Dat zegt de gemeente in een reactie op het rapport 'Jeugd- en jongerenwerk in de gemeente Asten'.

In dat rapport geeft de Stichting Opbouwwerk Asten (Stoa) aan dat Astense jongeren behoefte hebben aan een eigen jongeren centrum. Bovendien zou de vestiging van zo'n centrum overlast door jongeren in het dorp voor een groot deel voorkomen.

Het realiseren van een nieuw jongeren centrum is volgens de gemeente niet haalbaar, zeker niet als daar ook nog eens een professionele beheerder voor moet worden aangesteld, zoals in het rapport wordt voorgesteld. De jeugd tussen 12 en 16 jaar kan volgens de gemeente terecht in de jeugdsoos in Heus-

den en Someren. Wel wil de gemeente bij de renovatie van het Astense gemeenschaps-huis bekijken of er plaats is voor de vestiging van een nieuwe jeugdsoos.

Dat zou volgens welzijnswethouder J. Bakens redelijk makkelijk te realiseren moeten zijn, omdat het gemeenschapshuis vroeger een sociale ruimte voor een jeugdsoos in de kelder had.

Het creëren van speciale ontmoetingsplaatsen voor jongeren ziet de gemeente ook niet zitten. „Jongeren kiezen hun eigen ontmoetingsplekken en laten zich hierin niet leiden. Zeker niet de groepen die overlast veroorzaken”, is de reactie van de gemeente. Wel verwacht de gemeente dat de pas aangelegde skatebaan op het Evenemententerein zoveel jongeren trekt, dat er automatisch een ontmoetingsplaats ontstaat.

Het wapen van Laarbeek

De Laarbeek 12-9-97 p. 19

Elke gemeenschap zal vroeg of laat behoefte gevoelen zich door uiterlijke tekenen van andere gemeenschappen te onderscheiden; zo is de wolvin die de knaapjes Romulus en Remus zoogt, al meer dan tweeduizend jaar het symbool van de oude stad Rome. De veldheer-keizer van dat oude Rome, Julius Caesar, versloeg omtrent 50 v. Chr. de in onze streken wonende stam der Eburonen; deze stam verdween uit de geschiedenis en hun koning Ambiorix is sindsdien spoorloos. Het Romeins bestuur stichtte in het jaar 31 v. Chr. de stad Tongeren op de weg van Keulen naar de zee; rond 330 na Chr. werd het bisdom Tongeren gevormd, waarvan de zetel rond 380 door Servatius verplaatst werd naar Maastricht, en rond 700 door Lambertus naar Luik. Tot dit bisdom hebben wij behoord tot aan de herindeling van de bisdommen in 1559.

Van bijzondere bindingen van onze streek met Maastricht tijdens de tijd van Servaas, is niets bekend; uit latere jaren wel. Waarschijnlijk hebben vanaf ongeveer 600 de in deze streken nieuwgevestigde hereboeren in opwekkingen van geloofszin en maatschappelijke verantwoordelijkheid de kerk van Maastricht en Luik begunstigd en begiftigd. De reeksen Servaas-parochies in deze streken (Lieshout, Erp, Schijndel) en Lambertus-parochies (Someren, Helmond en oorspronkelijk ook Bakel) wijzen op die invloed.

Vermeldingen van bezit van het Servaas-kapittel in Lieshout in 1146 en van restanten daarvan in 1199 en 1201 maken een eventuele opname in het nieuwe gemeentewapen van de ster van Maastricht (wit op rood), van de sleutel van Sint Servaas of van een voorstelling van de bisschop zelf, historisch verantwoord.

De plaatselijke machthebbers hebben in latere jaren via betwistingen, rentmeesterschappen en voogdijschappen die schenkingen ingekort, waarop later een soort rechtsherstel is gevolgd, maar nu ten gunste van de nieuwe orden: Tempeliers; Duitse Orde en Norbertijnen.

Zo 'schenkt' Boudewijn van Lieshout in 1194 of eerder, zijn goed te Lieshout (dit is vrijwel alle in cultuur gebrachte grond van Lieshout) aan de Norbertijnen-abdij van Floreffe en treedt zelf in; de abdij behoudt dit goed en de bestuursmacht (= "heerlijkheid") tot 1697 en gedeeltelijk tot in de 18e eeuw.

Het oudst bekende schepenbank-zegel (1518) vertoont dan ook een gemijterde abt, overname in het nieuwe wapen van deze figuur of van de lelie als symbool van Floreffe zou zeer terecht zijn, temeer omdat ook Rixtel en Aarle banden hebben gehad met Floreffe. Floreffe bezat reeds in 1173 het patronaatsrecht van de kerk van Rixtel evenals de tienden van Rixtel (verkregen van Vrouw Didradis van Rixtel) terwijl de priorij Postel, die ondergeordend was aan de abdij van Floreffe, een derde van de tienden van Aarle bezat.

De schenking van de Tempeliers in 1214 door graaf Willem van Megen van een goed te Rixtel (de Maltezer Hoeve, die mogelijk oorspronkelijk groter was)) is een historisch gegeven, waarvan de strekking en de omvang nog onbekend is, opname in het gemeentewapen van het wapen van de Megen of het voeren van de gravenkroon, is dus af te raden.

De invloed van de graven van Hoorne (bij Roermond) en van de baronnen van Cranendonk schijnt niet verder te reiken dan de lijn Helmond-Eindhoven, dus ook van die kant geen baronnen- en gravenkroon en geen hoorns in het gemeentewapen!

In 1231 komt het graafschap (SintOeden) Rode, waartoe wij behoorden, definitief aan Brabant toe, en wordt later omgevormd tot het kwartier Peelland van kwartier of meijerij van 's Hertogenbosch binnen het hertogdom Brabant: we waren dus Roois vóór we Brabants werden en Rode is daarmee de oudst aantoonbare regio waartoe we behoorden.

Opname in het gemeentewapen van het schepenbankswapen van Rode -een burcht met twee kleine zijvleugels- is daarom historisch verantwoord; veel van de uit Rooi stammende geslachten -zoals de Rover die later heer van Rixtel werd- voeren als familiewapen de drie molenijzers: het zou daarom niet onjuist zijn dat symbool in het gemeentewapen op te nemen, ware het niet dat die drie molenijzers zo veelvuldig voorkomen dat het onderscheid met andere gemeenten daardoor zou vervagen.

Via Rode worden we dus deel van het grote hertogdom Brabant en blijven dat tot 1798, al moeten we vanaf 1648 met een papieren hertog genoegen nemen.

Het oude Brabantse wapen was een gouden leeuw op zwarte achtergrond, terwijl na de slag van Woeringen in 1287 en de daarop volgende personele unie met het kleine hertogdom Limburg-aan-de Vesder veelal een gevierendeeld schild werd gevoerd met twee Brabantse en twee Limburgse leeuwen.

Het oudst bekende zegel van de schepenbank van Aarle (= Rixtel, Aarle, Beek, Donk en Ginderdoor) heeft eveneens een gevierendeeld schild met vier leeuwen en met de H. Maagd als schildhoudster. In 1817 werd dit zegelwapen bij de Hooge Raad van Adel geregistreerd als gemeentewapen, waarbij de kleuren willekeurig werden vastgesteld als goud op blauw, in 1961 werden die kleuren herzien als volgt: in kwartier 1 en 3 goud op zwart (Brabantse leeuwen) en in kwartier 2 en 4 rood op zilver (Limburgse leeuwen).

Rond 1645 werd de schepenbank van Aarle gesplitst: Ginderdoor naar Lieshout, terwijl de nieuwe schepenbank Beek samenviel met het al langer financieel zelfstandige dorp Beek-bij-Aarle. Later Beek en Donk.

De nieuwe schepenbank koos een zegel, namelijk het wapen van de eveneens nieuwe eigenaar der heerlijkheid, met de aloude patroon van de parochie de aartsengel Michael als schildhouder; de eigenaar van de heerlijkheid Baron Philips van Leefdael, die baron was van Leefdael-aan-de-Dijle maakte Beek daarmee nog niet tot een baronie: daar niet bekend is dat VanLeefdael grote dingen heeft gedaan voor of in Beek en Donk lijkt er niet veel voor te zeggen om deze toevallig en tijdelijk in Beek aanwezige baron permanent in het nieuwe gemeentewapen te gedenken.

Samenvatting

Doel van het gemeentewapen is de eigenheid tot uitdrukking te brengen; dit kan op verschillende manieren gebeuren, bijvoorbeeld door met bepaalde tekens of voorstellingen de beroepsbedrijvigheid aan te geven, of de woon-, werk- en leefomstandigheden, of het landschap en de bebouwing, maar bewust heb ik me beperkt tot de historie en daarbij getoond dat er véél mogelijkheden zijn.

Eén van die vele mogelijkheden voor een gemeentewapen wil ik aan uw beoordeling onderwerpen: